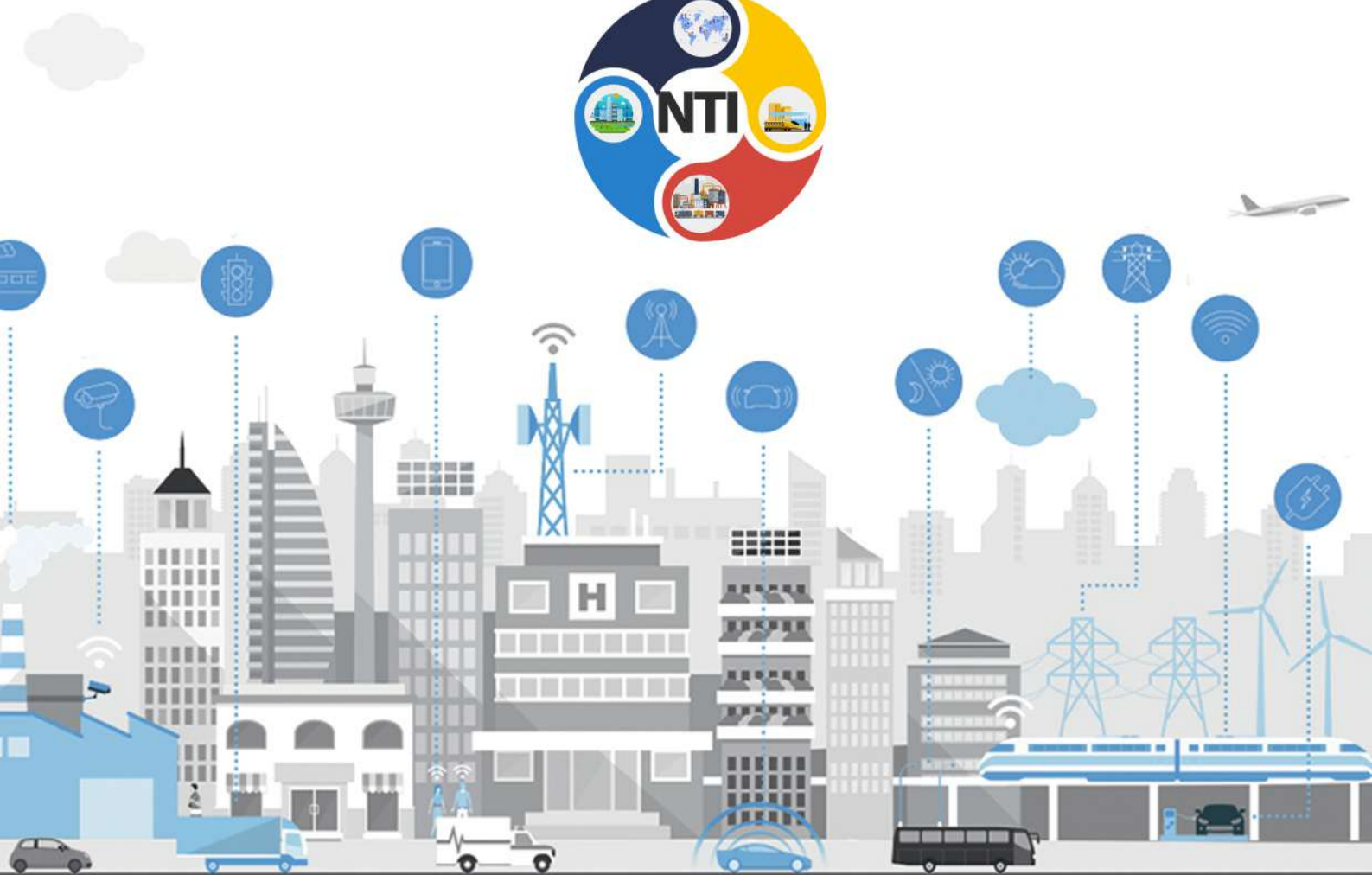

Міністерство освіти і науки України
Український державний університет залізничного транспорту

МАТЕРІАЛИ

двадцять першої науково-практичної міжнародної конференції
*«Міжнародна транспортна інфраструктура,
індустріальні центри та корпоративна логістика»*
(5-6 червня 2025р. м. Харків, Україна)

MT.KART.EDU.UA

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МІНІСТЕРСТВО ІНФРАСТРУКТУРИ УКРАЇНИ
ТРАНСПОРТНА АКАДЕМІЯ УКРАЇНИ
АТ «УКРАЇНСЬКА ЗАЛІЗНИЦЯ»
CONSERVATOIRE NATIONAL DES ARTS ET MÉTIERS (FRANCE)
INSTITUTE OF AUTOMATIC CONTROL TELEMATICS OF
TRANSPORT (POLAND)
УКРАЇНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЗАЛІЗНИЧНОГО
ТРАНСПОРТУ
ІНСТИТУТ ЕКОНОМІКИ ПРОМИСЛОВОСТІ НАН УКРАЇНИ

Матеріали

*Двадцять першої науково-практичної
міжнародної конференції*

**«МІЖНАРОДНА ТРАНСПОРТНА
ІНФРАСТРУКТУРА,
ІНДУСТРІАЛЬНІ ЦЕНТРИ ТА
КОРПОРАТИВНА ЛОГІСТИКА»**

(5 - 6 червня 2025р. м. Харків)

ОРГАНІЗАЦІЙНИЙ КОМІТЕТ

Голова: *Панченко С.В.*, д.т.н., проф., ректор Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Заступники голови: *Каграманян А.О.*, к.т.н., доц., проректор з науково-педагогічної роботи .Українського державного університету залізничного транспорту (Харків);
Дикань В.Л., д.е.н., проф., завідувач кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Секретаріат:

Толстова А.В. к.е.н., доц., доцент кафедри економіки та управління виробничим і комерційним бізнесом Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Шаповал Г.В. к.т.н., доц., заступник декана з денної форми навчання Факультету УПП Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

Примаченко Г.О. к.т.н., доц., доцент кафедри транспортних систем та логістики Українського державного університету залізничного транспорту (Харків).

європейськими стандартами, зробити її більш сучасною, економічно ефективною, екологічною та конкурентною. Адже втілення в життя проєктів з розбудови цифрової інфраструктури залізничного транспорту дасть змогу не тільки переформатувати механізм роботи галузі, а й активізувати економічну активність суб'єктів підприємницької діяльності, сформувавши можливість для зниження витрат і адаптації компаній до глобальних стандартів транспортно-логістичного обслуговування.

Таким чином, цифрова трансформація залізничного транспорту – це ключова стратегія відновлення країни після війни, яка здатна не тільки забезпечити модернізацію залізниць та їх економічне зростання, а й спроможна активізувати інвестиційну активність в країні, повноцінно інтегрувати нашу державу в систему європейських зв'язків та гарантувати високий рівень національної безпеки, якісно зміцнивши позиції України як важливого логістичного центру в європейському регіоні.

[1] Вантажні залізничні перевезення: підсумки 2023 та плани на 2024 рік. *Центр транспортних стратегій*: веб-сайт. URL: https://cfts.org.ua/infographics/vantazhni_zaliznichni_perevezennya_pidsumki_2023_ta_plani_na_2024_rik (дата звернення: 20.05.2025)

[2] У 2024 році частка експорту в залізничних вантажних перевезеннях зросла до 48%. *Railinsider*: веб-сайт. URL: <https://www.railinsider.com.ua/u-2024-rocz-chastka-eksportu-v-zaliznychnyh-vantazhnyh-perevezennyah-zroslo-do-48/>

[3] Мойсеєнко В. І., Огар О. М., Гаєвський В. В. Розвиток залізничних цифрових систем та технологій у контексті інженерії 4.0. *Інформаційно-керуючі системи на залізничному транспорті*. 2019. № 3. С. 11-20.

УДК 330.341.424(477)

ІНДУСТРІАЛЬНІ ПАРКИ ЯК ОСНОВА РЕАЛІЗАЦІЇ ПРИНЦИПІВ ЦИРКУЛЯРНОЇ ЕКОНОМІКИ В ПРОМИСЛОВОСТІ

INDUSTRIAL PARKS AS THE BASIS FOR IMPLEMENTING THE PRINCIPLES OF THE CIRCULAR ECONOMY IN INDUSTRY

докт. екон. наук В. Л. Дикань

Український державний університет залізничного транспорту (м. Харків)

D. Sc. (Econ.) V. L. Dykan,

Ukrainian State University of Railway Transport (Kharkiv)

Сучасний світ переживає період кардинальних економічних та політичних трансформацій, залишаючи позаду усталені практики ведення господарської діяльності та формуючи нову економічну реальність. Такі тектонічні зрушення стали результатом зміщення геополітичних центрів,

загострення військової конфронтації на світовому рівні, поглиблення кризи довіри до міжнародних інституцій і призвели до перебудови системи міждержавних комунікацій. Країни, прагнучи зміцнити власну безпеку, знаходяться в пошуку нових форматів стратегічної співпраці задля геополітичного переформатування відносин і глобального перезавантаження економіки. Додатковим бар'єром на шляху стабілізації останньої стають і екологічні виклики, спричинені кліматичними змінами і деструктивним впливом людини на довкілля. З огляду на це промисловість та транспорт, які протягом багатьох років виступали потужним рушієм розвитку країн, забезпечуючи інфраструктурну стійкість, технологічний прогрес і конкурентоспроможність, нині потребують переосмислення шляхів їх розвитку шляхом реалізації спільних стійких рішень.

Як демонструє світовий досвід, наразі все більше країн засвідчують стратегічну підтримку концепції розбудови індустріальних парків та їх суттєву ефективність в підтримці реалізації стійких ініціатив. Екологічна ініціатива «Transitioning Industrial Clusters», започаткована у 2021 році, сьогодні об'єднала 35 суб'єктів 16 країн світу, які концертують зусилля на створенні стійкої та економічно життєздатної бізнес-моделі і співпраця яких дозволить скоротити викиди у понад 832 млн т. При цьому все більше держав долучається до підтримки такої ініціативи: протягом 2024 року сформувалися кластерні утворення Австралії, Бразилії, Колумбії, Індії, Нідерландів, Саудівської Аравії, Швеції, Таїланду та Великої Британії. Незважаючи на географічні, інфраструктурні, політичні та секторальні виклики, такими міжгалузевими утвореннями розроблено і розпочато впровадження комплексних стратегій досягнення нульового рівня викидів, які разом із реалізацією економічного потенціалу, будуть сприяти поступовій інтеграції принципів циркулярної економіки в їх діяльність [1]. Показовим в цьому аспекті є і дослідження Всесвітнього економічного форуму, присвячене обґрунтуванню значущості промислових кластерів та індустріальних парків у розбудові декарбонізованого та конкурентоспроможного глобального ланцюга поставок. Дослідження «Unleashing the Full Potential of Industrial Clusters: Infrastructure Solutions for Clean Energies» демонструє, як об'єднання потенціалу промислового та транспортно-логістичного сектору сприятиме розгортанню інфраструктури чистої енергії. В умовах загострення кліматичних викликів це є критично важливим для уповільнення екологічної кризи та пом'якшення її наслідків для світової економіки, оскільки саме на промисловий та транспортний сектори припадає майже 40% світових викидів парникових газів [2].

У контексті сучасних глобальних змін у сфері сталого розвитку Китай акцентує увагу на розбудові так званих «безвуглецевих» індустріальних парків як базисі практичної реалізації принципів зеленої економіки і досягнення кліматичних цілей. Це визначено ключовим економічним пріоритетом розвитку КНР як у короткостроковій перспективі 2025 року, так

і в стратегічному вимірі: Китай має амбітні плани щодо суттєвого скорочення викидів вуглецю до 2030 року та досягнення вуглецевої нейтральності до 2060 року. Саме це має сформувати екологічний базис корінної модернізації економіки країни. І перші кроки в напрямі адаптації промислового сектору до екологічних викликів вже реалізовано. Так, у місті Ордос на півночі Китаю розташований і ефективно функціонує перший у світі безвуглецевий індустріальний парк Envision Net Zero Industrial Park, що використовує розумні вітрові електростанції, сонячну енергію та системи збереження енергії для досягнення нульового рівня викидів вуглецю. Значно сприяє реалізації таких екологічних цілей й інноваційна система цифрового управління енергетичною системою, яка інтегрує дані в режимі реального часу від більш ніж сорока шести компаній і таким чином забезпечує ефективну координацію генерації, накопичення та споживання відновлюваної енергії і управління викидами вуглецю. Цифрові інструменти для підтримки реалізації стійких рішень використовуються й в інших країнах: у кластері Zero Carbon Humber (Велика Британія) розроблено цифрового двійника для моделювання сценаріїв декарбонізації на основі водню, що дозволило наочно відобразити потреби в інфраструктурі для його виробництва та мінімізувати ризики розбудови таких циркулярних екосистем. Значно спрощують цифрові рішення і безпосередньо оцінку впливу діяльності суб'єктів індустріального парку на екологічний стан довкілля і сприяють прийняттю екологічно та соціально обґрунтованих рішень на основі даних у режимі реального часу. В Австралії реалізується контрактна форма розвитку циркулярної комунікації, коли урядові структури сприяють укладенню контрактів щодо обміну супутніми ресурсами (енергією, водою чи матеріалами). Для підтримки операційної стійкості в Kwinana Industrial Area розпочато реалізацію проєкту щодо удосконалення симбіотичної моделі співпраці за рахунок інтеграції та візуалізації даних, у т. ч. щодо відходів, а також профілів викидів для підвищення ефективності використання ресурсів та прискорення зусиль з декарбонізації.

Україна також динамічно інтегрується у процеси розбудови мережі екоорієнтованих індустріальних парків. Минулий 2024 рік став рекордним з точки зору нових гравців на ринку: було зареєстровано 31 суб'єкт, а загальна кількість створених структур перевищила позначку 55, більшість з яких виникла на території західних регіонів країни. Одним із визначальних параметрів зареєстрованих індустріальних парків є те, що майже 70% таких об'єктів ще до реєстрації залучили інвестиційних партнерів, потенційних резидентів або керуючі компанії. Це свідчить не лише про високий рівень привабливості парків для бізнес-суб'єктів, а й про поступове подолання декларативного підходу до їх створення. Тобто в перспективі такі індустріальні парки стануть ефективним підґрунтям післявоєнної відбудови національної економіки та української держави. Тим паче, що і держава займає позицію активатора таких змін: у 2022 році нарешті було законодавчо

закріплено фінансові та фіскальні стимули для створення індустріальних парків у країні, а у 2024 році – ухвалено рішення про надання державної підтримки для 15 індустріальних парків у загальному обсязі понад 1,128 млрд грн. Ці кошти дозволять комплексно реалізувати 34 стратегічних проєктів, орієнтованих на розвиток промислової інфраструктури, стимулювання інноваційних процесів та підвищення конкурентоспроможності виробничих секторів. Зафіксовано разом з цим і нарощення інвестиційного потенціалу індустріальних парків: у 2024 р. обсяг залучених фінансових ресурсів оцінили у 4,6 млрд грн [3].

Стратегію розвитку екоіндустріальних парків та впровадження циркулярної економіки для повоєнного відновлення України обговорювали і на Форумі екоіндустріальних парків 2025 в Києві. Міністерство економіки України разом із UNIDO та за підтримки уряду Швейцарії розпочали другу фазу Програми екоіндустріальних парків (GEIPP-II) з бюджетом 3 млн швейцарських франків на 2025-2028 роки [4]. Реалізація даної програми дозволить інтегрувати механізми екоіндустріального розвитку в державну політику та нормативно-правову базу з метою гармонізації останньої відповідно до міжнародних вимог. Крім того, впровадження даного проєкту сприятиме реалізації додаткових можливостей щодо технічної модернізації виробничих об'єктів, впровадження інноваційних енергоефективних технологій та масштабної оптимізації матеріальних потоків, що сприятиме розвитку циркулярної економіки як невід'ємної складової відродження промисловості України.

Таким чином, наразі індустріальні парки це не просто комплексний інфраструктурний об'єкт промислового сектору, а динамічний простір розбудови конкурентоспроможного виробничого середовища, здатного генерувати інноваційні рішення, сприяти формуванню привабливого інвестиційного ландшафту і зменшенню екологічного навантаження.

[1] 33 Industrial Clusters from 16 Countries Commit to Economic Growth, Jobs Creation, and Emissions Cuts. *Dunkerquelenergiecreative.fr* : website. URL : <https://dunkerquelenergiecreative.fr/en/news/33-industrial-clusters-from-16-countries-commit-to-economic-growth-jobs-creation-and-emissions-cuts/>.

[2] Unleashing the Full Potential of Industrial Clusters: Infrastructure Solutions for Clean Energies. *Weforum.org* : website. URL : https://www.weforum.org/publications/unleashing-the-full-potential-of-industrial-clusters-infrastructure-solutions-for-clean-energies/?utm_medium=social&utm_source=linkedin.

[3] Розвиток індустріальних парків України: підсумки 2024 року (ІНФОГРАФІКА). *Budport.com.ua* : веб-сайт. URL : <https://budport.com.ua/buildnews/30472-rozvitok-industrialnih-parkiv-ukrajni-pidsumki-2024-roku-infografika>.

[4] Україна та UNIDO запустили другу фазу програми розвитку екоіндустріальних парків. *Ukrinform.ua* : веб-сайт. URL : <https://www.ukrinform.ua/rubric-economy/3979891-ukraina-ta-unido-zapustili-drugu-fazu-programi-rozvitku-ekoindustrialnih-parkiv.html>.